

TYÖMARKKINOIDEN RAKENNEMUUTOS YRITYKSISSÄ JA YRITYSRAKENTEISSA

Tutkimuksen yhteenveto

Tässä Taidot Työhön -hankkeeseen kuuluvassa tutkimuksessa tarkastellaan ammattirakenteiden polarisaatiota sekä yrityksissä että yritysstruktuurien muutoksen välityksellä. Aineistona käytetään yhdistettyä yritys-työntekijä-aineistoa vuosilta 2000-2009. Rutiininomaisia työtehtäviä on kadonnut sekä yritysten sisällä että yritysstruktuurien muutoksen kautta. Sen sijaan korkean osaamistason ammattien osuuden kasvu taloudessa on toteutunut ennen kaikkea yritysten sisällä tapahtuneiden muutosten kautta. Palveluammattien osuutta on kasvattanut eniten se, että uusissa yrityksissä palveluammattien osuus on ollut suuri ja poistuvissa yrityksissä pieni. Paljon T&K:hon panostavat ja ICT:tä käyttävät yritykset vähentävät erityisesti rutiininomaisia tehtäviä tekeviä tuotantotyöntekijöitä.

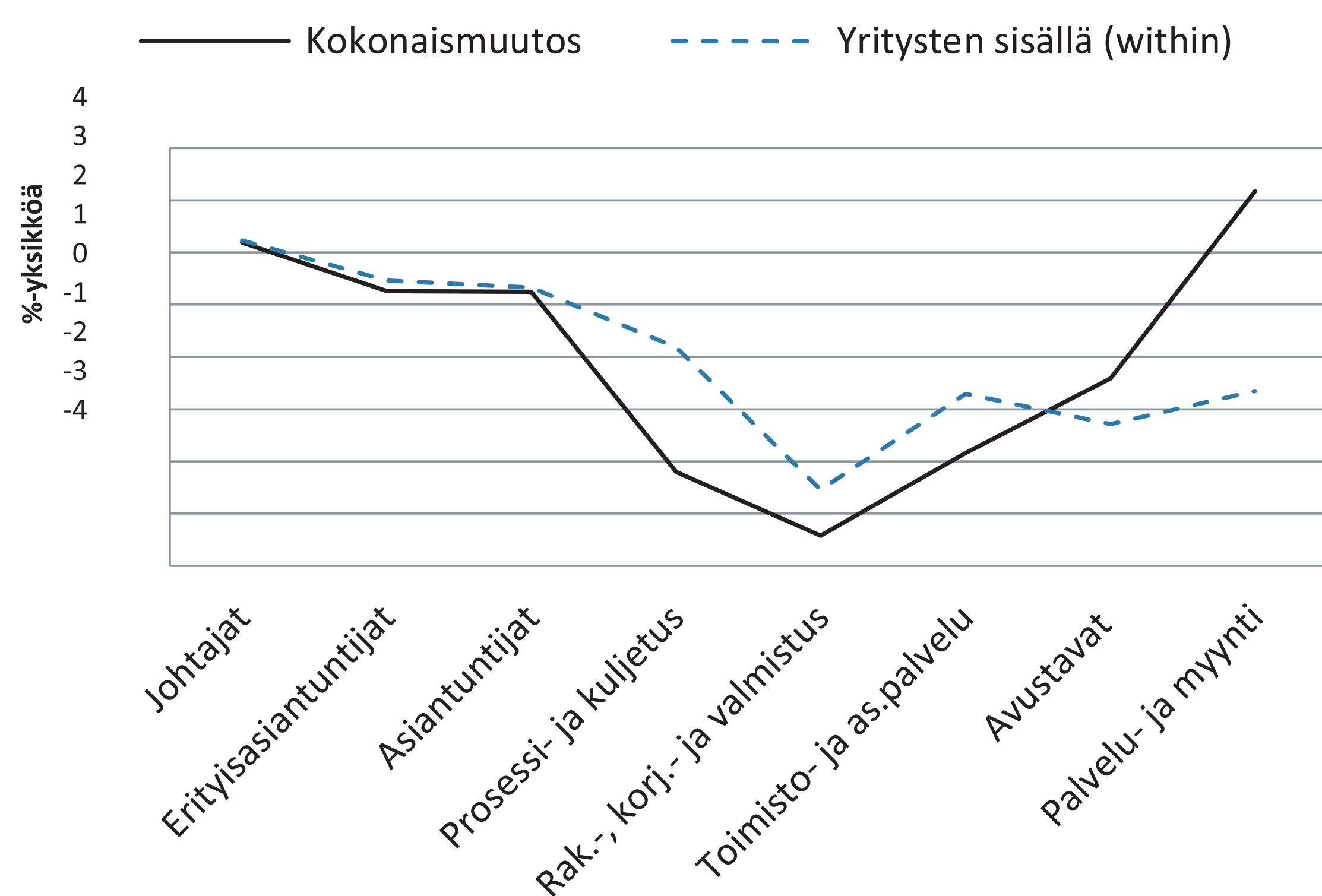
Taustaa

- Työmarkkinoiden polarisaatio: Keskipalkkaisten, rutiininomaista työtä tekevien työvoimaosuus on vähentynyt, kun taas matala- ja korkeapalkkaisten ammattiosuudet ovat kasvaneet
- Hankkeessa tarkastellaan työpaikkojen rakennemuutosta yritystasolla ja yritysten rakennemuutosten kautta.
- Lisäksi tarkastelemme yritystason komponenttien (T&K, ICT, ulkoistaminen ja ulkomaankauppa) yhteyttä polarisaatioon

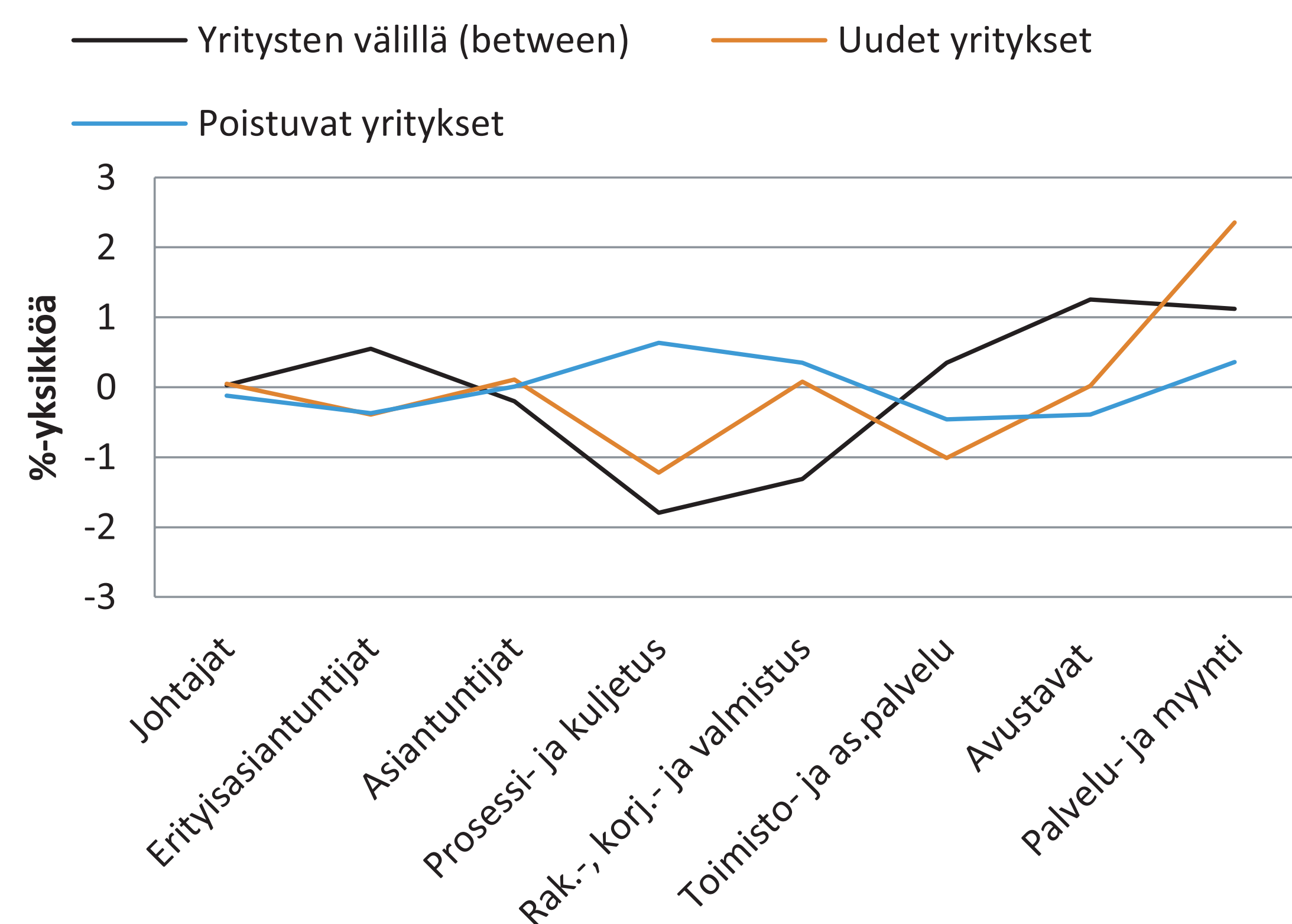
Aineisto

- Yhdistetty työntekijä-yritys aineisto vuosille 2000-2009
- Tähän on liitetty tullin ulkomaankauppa-aineisto, jota käytetään havaitsemaan ulkomaankaupassa tapahtuvia shokkeja, joita käytetään instrumenttina suomalaisen yrityksen viennille, tuonnille ja ulkoistamiselle
- Lisäksi aineistoon on liitetty ICT-aineisto, T&K-aineisto, ulkoistamiskysely ja palveluiden sekä tavaroiden ulkomaankauppa-aineisto

Tuloksia

Kuvio 1. Ammattiosuuksien muutos ja yritysten sisäinen komponentti, 2000 vs. 2009

Kuvio 2. Yritysten välinen ja syntyvien ja poistuvien yritysten komponentit ammattiosuuksien muutoksessa, 2000 vs. 2009

Taulukko 1. Työllisyysosuuden muutoksen hajotelma ammattiryhmän mukaan 2000 vs. 2009, %-yksikön muutos

Amattiryhmä	Muutos työllisyysosuudessa	Jatkavien yritysten sisällä	Jatkavien yritysten välillä	Syntyvät yritykset	Poistuvat yritykset
Johtajat ja asiantuntijat	5,4	6,2	0,5	-1,3	-0,1
Rutiininomaiset ammatit	-8,6	-4,5	-3,1	-1,0	0,0
Palvelu- ja myyntityöntekijä	3,7	-0,2	2,9	1,2	-0,2
Avustavat työntekijät	-0,3	-1,5	-0,3	1,2	0,3

Taulukko 2. Yritystason komponenttien yhteys eri ammattiryhmien osuuksien muutokseen, 2000-2009

	Johtajat, asiantuntijat	Rutiininomaiset ammatit	Palvelu- ja myyntityöt	Avustavat työt
Tavaroiden tuonti	-	-	0/+	-
Tavaroiden vienti	-	+	-	-
Palvelujen tuonti	0/-	+	-	-
Palvelujen vienti	0/+	+	-	-
ICT:n käyttö	-	-	+	+
T&K	-	-	+	+
Ulkoistaminen kotimaahan	-	+	-	-
Ulkoistaminen ulkomaille	-	-	-	-

Johtopäätökset

- Yritystason analyysi on tärkeää tarkasteltaessa työmarkkinoiden polarisaatiota
- Esimerkiksi matalapalkkaisia ammatteja syntyy uusiin yrityksiin, kun rutiininomaisia ammatteja häviää tasaisesti eri elinkaaren vaiheissa olevista yrityksistä
- Erityisesti ICT:n käyttö ja ulkoistaminen vähentävät rutiininomaisia ammatteja

Taidot Työhön -hanke

Taidot Työhön – Osaaminen koulutus ja tulevaisuuden työelämä on monialainen, ammatti- ja erityiskasvatuksen, psykologian ja johtamisen sekä taloustieteen yhdistävä hanke, joka tutkii osaamisen ja taitojen kysyntää ja niiden tarjontaa. Hanke tuottaa suosituksia, jotka tukevat osaamisen kehittämistä elämän eri vaiheissa, pitkiä työuria ja kaikkien osallisuutta työelämässä. Hankekonsortioon kuuluvat Jyväskylän yliopiston kaupakorkeakoulu, Valtiontalouden tutkimuskeskus, Helsingin yliopisto, Palkansaajien tutkimuslaitos, Tampereen teknillinen yliopisto, Työterveyslaitos ja Haaga-Helia ammattikorkeakoulu.